Lietas Nr. C33354817
Lietas arhīva Nr. C-3548-17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2017.gada 23.janvārī

Rīgas rajona tiesa
tiesnese N.Zavadska,
ar sekretāri I.Agriņu,
piedaloties parādnieka pārstāvim /pers. A/,
zvērinātai tiesu izpildītājai Baibai Baltai,
piedzinēja pārstāvim /pers. B/,
atklāta tiesas sēdē izskatīja SIA "Rīgas koncertzāle" sūdzību par zvērināta tiesu izpildītājas Baibas Baltās darbībām izpildu lietā.

Aprakstošā daļa

2016.gada 15.decembrī no SIA "Rīgas koncertzāle" Rīgas rajona tiesā saņemta sūdzība par zvērināta tiesu izpildītājas Baibas Baltās (Kantmane) rīcību.

Sūdzībā norādīts, ka 2016.gada 17.jūnijā Rīgas apgabaltiesas zvērināta tiesu izpildītāja Baiba Baltā sastādīja Aktu Nr.00146/080/2016-AKT izpildu lietā Nr.00856/080/2016, saskaņā ar kuru ir apķīlāta "Rīgas koncertzāle" telpās esošā kustama manta. Mantas aprakstīšanas procesā SIA "Rīgas koncertzāle" pārstāvji netika pieaicināti, kādēļ apķīlāšanai tika pakļauta virkne mantu un priekšmetu, kuras pieder trešajā personām un kuras nav SIA "Rīgas koncertzāle" īpašums. Tiesu izpildītāja tika informēta par aktā iekļauto mantu piederību trešajām personām, taču nevēlējās izmantot Civilprocesa likuma 574.panta trešajā daļā noteikto, proti, neatbrīvoja to no apķīlājuma.

Tāpat, mantu aprakstīšanas procesā netika ievērots Civilprocesa likuma 576.panta otrajā daļā noteiktais, ka aprakstot kustamo mantu, jāatšķir jauni priekšmeti no lietotiem, kuriem norāda nolietojuma pakāpi. Veicot mantu vērtības noteikšanu tā noteikta neprofesionāli un neatbilstoši reālajai vērtībai.

Norādīts, ka aprakstes aktā iekļautās manta īpašnieki ir SIA "Global Techology", SIA "Biļešu paradīze", privātpersona /pers. A/, Karčher, nodibinājums "Latvijas Jaunatnes teātris".

Sūdzībā norādīts, ka apraksta aktā iekļautās mantas piederēja trešajām personām, kuras bija nepieciešams informēt un iegūt no tām dokumentālus pierādījumus, kā arī notika SIA "Rīgas koncertzāle" un SIA "Global Tehnology group" saimnieciskās darbības tehniskās pārbaudes un auditi, ko veica Valsts ieņēmumu dienests, kā arī tika pārsūdzēti to lēmumi, kas apgrūtināja pierādījumu savlaicīgu iegūšanu, līdz ar to nebija iespējams ātrāk iesniegt sūdzību tiesā.

Norādīts, ka apķīlāto mantu izslēgšana no akta šobrīd ir aktuāla tādēļ, ka ar 2016.gada 30.novembra vēstuli Nr.20/R-1890-jur Ministru prezidents /pers. F/ ir uzdevis trīs ministrijām sniegt saskaņotu viedokli, lai panāktu koncertzāles "Rīga" darbības atjaunošanu un pieejamību sabiedrībai, kas iespējams, atņemot ēkas apsaimniekošanas tiesības Latvijas Zinātņu akadēmijā un nododot tās nekustamo īpašumu apsaimniekošanā kompetentai valsts iestādei. Lai novērstu jebkādus Latvijas Zinātņu akadēmijas mēģinājumus atriebības nolūkos apgrūtināt koncertzāles "Rīga" darbības tūlītēju atjaunošanu, ir nepieciešams izslēgt apķīlātās mantas no apraksta akta.

Tādējādi, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 632. pantu sūdzības iesniedzējs lūdz:

- atjaunot procesuālo termiņu sūdzības iesniegšanai prasības daļā, kas attiecas uz zvērinātas tiesu izpildītājas faktisko rīcību;
- izslēgt no Akta Nr.00146/080/2016-AKT izpildu lietā Nr.00856/080/2016 tajā nepamatoti iekļauto trešo personu mantu.

2017.gada 19.janvārī no Latvijas Zinātņu akadēmijas Rīgas rajona tiesā saņemti paskaidrojumi, kuros norādīts, ka SIA "Rīgas koncertzāle" bija iemitinājusies Latvijas Zinātņu akadēmijas telpās un atrodas šajās telpās līdz šim brīdim.

Iespēja izvietot iznomātājās telpās trešajām personām piederošās iekārtas un glabāt tās ilgstošu laiku līgumā nav paredzēta. SIA "Rīgas koncertzāle" nebija vērsusies pie Latvijas Zinātņu akadēmijas ar lūgumu grozīt līgumu, lai dotu iespēju trešajām piederošo iekārtu ievešanai Latvijas Zinātņu akadēmijas piederošās telpās un tādu saskaņojumu nav devuši.

2016.gada 17.jūnijā apķīlājot mantas Latvijas Zinātņu akadēmija secināja, ka visas aktā aprakstītās mantas pieder SIA "Rīgas koncertzāle".

Latvijas Zinātņu akadēmija norāda, ka nepretendē uz trešajām personām piederošo mantu un tiks atļauts trešajām personām demontēt un izvest no viņu telpām tām piederošās kustamas mantas, ja tāda piederība tiks dokumentāli pierādīta.

Zvērināta tiesu izpildītāja Baiba Baltā rakstveida paskaidrojumos norāda, ka viņas lietvedībā reģistrēts Daugavpils tiesas 2016.gada 8.jūnijā izdotais izpildu rakts lietā Nr.C29592315 par prasības nodrošināšanu apvienotajā civillietā Latvijas Zinātņu akadēmijas prasībā pret SIA "Rīgas koncertzāle" par parāda un līgumisko procentu piedziņu un SIA "Rīgas koncertzāle" prasībā pret Latvijas Zinātņu akadēmiju par paziņojuma par nomas līguma izbeigšanu atzīšanu par prettiesisku, zaudējumu piedziņu un elektroenerģijas piegādes un lietošanas līguma atzīšanu par spēkā esošu, ar kuru tiesa nolēma apķīlāt SIA "Rīgas koncertzāle" piederošo kustamo mantu, kas atrodas Latvijas Zinātņu akadēmijas telpās – Augstceltnē, Akadēmijas laukums 1, Rīgā.

Paskaidrojumos norādīts, ka 2016.gada 17.jūnijā ir apķīlāta parādniecei piederošā kustama manta, kas atrodas iepriekšminētajās telpās, par ko sastādīts kustamas mantas aprakstes Akts Nr.00146/080/2016-AKT. Mantas aprakstes akta pielikumā esošajā mantas sarakstā tiesu izpildītāja nav precīzi norādījusi nolietojuma pakāpi apķīlātajai kustamai mantai, jo kļūdaini pieņēmusi, ka manta ir lietota. Taču 2016.gada 20.jūnijā un 21.jūnijā ir sastādīti akti par 2016.gada 17.jūnija apķīlātās kustamās mantas glabātāja maiņu Nr.00151/080/2016-AKT, Nr.153/080/2016-AKT un Nr.00154/080/2016-AKT, kuros ir norādīts mantas nolietojums.

Tiesu izpildītāja atbilstoši Civilprocesa likuma 578.panta pirmajai daļai ir novērtējusi apķīlāto kustamo mantu pēc šai apvidū esošajām

cenām, ievērojot mantas nolietojuma pakāpi. Līdz šim brīdim, lietas dalībnieki nav lūguši pieaicināt ekspertu atkārtotai mantas novērtēšanai Civilprocesa likuma 578.panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā.

Tiesas sēdē parādnieka pārstāvis sūdzību uzturējis uz tajā norādītajiem pamatiem. Papildus paskaidroja, ka par tiesu izpildītājas veiktajām darbībām aprakstot mantu viņam kļuva zināms tajā paša dienā, kad tika sastādīts akts, t.i. 2016.gada 17.jūnijā. Pārsūdzēt tiesu izpildītājas darbības nebija iespējams, jo tajā brīdī VID veica pārbaudes un parādnieka rīcībā nebija visu pierādošo dokumentu.

Tiesas sēdē zvērināta tiesu izpildītāja sūdzību uzskatīja par nepamatotu uz paskaidrojumos norādītajiem pamatiem. Papildus paskaidroja, ka vienīgais pamats, kad mantu var atbrīvot no apķīlājuma ir norādīts Civilprocesa likuma 574.panta trešajā daļā, kad manta publiskajos reģistros ir reģistrēta uz citas personas vārda. Paskaidroja, ka termiņš sūdzības iesniegšanai ir nokavēts, jo /pers. A/ ir vienīgā parādnieka amatpersona, kurai jau 2016.gada 17.jūnijā zināmas par sastādīto aktu.

Piedzinēja pārstāvis tiesas sēdē sūdzību uzskatīja par nepamatotu, pamatojoties uz paskaidrojumos norādītajiem apstākļiem. Papildus paskaidroja, ka piedzinējs neliks šķēršļus, lai atdotu mantu trešajām personām, ja vien tiek pierādīts, ka manta pieder trešajām personām. Taču šobrīd nav pietiekoši pierādījumi par mantas piederību trešajām personām.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi iesniegto sūdzību un tam pievienotos dokumentus, noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus, tiesa atzīst, ka sūdzība ir noraidāma.

Saskaņā ar Tiesu izpildītāju likuma 83.panta otro daļu uzraudzību par zvērinātu tiesu izpildītāju amata darbībām rajona tiesa veic procesuālajā kārtībā. Izskatot sūdzību saskaņā ar Civilprocesa likuma 632.pantu, rajona tiesai ir pienākums pārbaudīt izpildu lietas ietvaros zvērināta tiesu izpildītāja veikto procesuālo darbību izpildi.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 632.panta pirmajai daļai, kurā ir noteikts, ka tiesu izpildītāja darbības sprieduma izpildīšanā vai viņa atteikumu izpildīt šādas darbības, izņemot šā likuma 617.pantā noteikto gadījumu, piedzinējs vai parādnieks, iesniedzot motivētu sūdzību, var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tiesu izpildītāja amata vietas 10 dienu laikā no pārsūdzamās darbības izdarīšanas dienas vai dienas, kad sūdzētājam, kuram nav paziņots par izdarāmās darbības laiku un vietu, kļuvis par to zināms.

Likumdevējs personu aizskarto tiesību aizstāvēšanu sprieduma izpildīšanas procesā, aprobežojis ar konkrētu termiņu – 10 dienas no pārsūdzamās darbības izdarīšanas dienas vai dienas, kad sūdzētājam, kuram nav paziņots par izdarāmās darbības laiku un vietu, kļuvis par to zināms.

Savukārt, tiesai uzņemoties Tiesu izpildītāju likuma 83.pantā noteikto uzraudzību par zvērinātu tiesu izpildītāju amata darbībām, jāvērtē ne tikai sūdzības iesniedzēja izvirzītie argumenti kādēļ zvērināta tiesu izpildītāja darbība uzskatāma par prettiesisku, bet jāvērtē vai sūdzība iesniegta likumā noteiktā termiņā.

Sūdzības iesniedzējs lūdz tiesu izslēgt no Akta Nr.00146/080/2016-AKT izpildu lietā Nr.00856/080/2016 tajā nepamatoti iekļauto trešo personu – SIA "Biļešu paradīze", SIA "Global Technology group", nodibinājuma "Latvijas Jaunatnes teātris" un fiziskas personas /pers. A/ īpašumu. Vienlaicīgi parādnieks lūdz atjaunot nokavēto procesuālo termiņu, norādot uz to, ka termiņš sūdzības iesniegšanai nokavēts tā apstākļa dēļ, ka bija nepieciešams informēt par mantas iekļaušanu aprakstes aktā trešās personas un iegūt no tām dokumentālus pierādījumus, kā arī tā iemesla dēļ, ka noritēja SIA "Rīgas koncertzāle" un SIA "Global technology group" saimnieciskās darbības tematiskās pārbaudes un auditi, kas apgrūtināja šo pierādījumu iegūšanu.

Vērtējot sūdzības iesniedzēja norādītos apstākļus par sūdzības termiņa nokavējumu, tiesa uzskata tos par nepietiekamiem, lai uzskatītu, ka sūdzības iesniegšanas termiņš nokavēts objektīvu iemeslu dēļ.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.panta sesto daļu, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Satversmes tiesa atzinusi, ka procesuālie termiņi ir noteikti tiesiskās stabilitātes nodrošināšanai. Tiesiskā stabilitāte ir būtiska tiesiskas valsts principa sastāvdaļa, kas prasa ne vien noregulētu tiesvedības procesu, bet arī tā noslēgumu, kas ir tiesiski noturīgs *(sk. Satversmes tiesas 2002.gada 26.novembra spriedumu lietā Nr.2002-09-01, 1.punkts).*

Arī tiesību doktrīnā nostiprinājies viedoklis, ka likuma noteikts 10 dienu termiņš, kura skaitīšana diferencēta atkarībā no tā vai sūdzētājam (personai, kura uzskata, ka noticis tās tiesību aizskārums) bija zināms par tiesu izpildītāja darbībām to izdarīšanas brīdī, vai arī nebija paziņots par tam un kļuva zināms vēlāk *(sk. Civilprocesa likuma komentāri. III daļa. Autoru kolektīvs Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. TNA, 2014, 558.lpp.).*

Noteicot termiņu zvērināta tiesu izpildītāja darbību pārsūdzēšanai, likumdevējs paredzējis termiņu, kurš ir jāievēro, lai nekavētu izpildes procesu. Sūdzības iesniedzamas bez liekas kavēšanas.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka nokavēto procesuālo termiņa atjaunošana iespējama vienlaicīgi pastāvot formālajam un faktiskajam pamatam. Faktiskais pamats ir konkrētā nokavējuma attaisnojoši apstākļi, kas bijuši par pamatu attiecīgās procesuālās darbības neizpildīšanai likumā noteiktajā termiņā, savukārt formālais pamats jautājuma izlemšanai par procesuālā termiņa atjaunošanu ir pieteicēja motivēts lūgums. Nokavētā procesuālā termiņa atjaunošana ir izņēmuma gadījums, kad pastāv vērā ņemami apstākļi, kas personai lieguši izmantot tiesības veikt procesuālas darbības likumā noteiktajos termiņos. Ja termiņa nokavējums iestājies paša lietas dalībnieka vainas dēļ, tas nav atjaunojams *(sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 30.jūnija lēmums lietā Nr.SKC-2087/2016).*

Tiesa var atjaunot nokavēto procesuālo termiņu, pamatojoties uz sūdzības iesniedzēja pieteikumu, kurā norādīti termiņa nokavējumu attaisnojoši apstākļi, kā arī pierādījumi, kas šos apstākļus apliecina" *(sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 20.jūnijā lēmums lietā Nr.SKC-2162/2016).*

Lietā nav strīda, ka 2016.gada 17.jūnijā tiesu izpildītāja veica parādniekam piederošās kustamas mantas apķīlāšanu, par ko sastādīts kustamas mantas aprakstes Akts Nr.00146/080/2016-AKT. 2016.gada 20.jūnijā un 21.jūnijā ir sastādīti akti par 2016.gada 17.jūnija apķīlātās kustamās mantas glabātāja maiņu Nr.00151/080/2016-AKT, Nr.153/080/2016-AKT un Nr.00154/080/2016-AKT, no kuriem izriet, ka par mantas glabātāju iecelts /pers. A/.

Parādnieks tiesas sēdē paskaidrojis, ka par zvērinātas tiesu izpildītājas darbību apķīlājot mantu un sastādot aktu, viņam kļuva zināms tajā paša dienā, kad manta tika aprakstīta - 2016.gada 17.jūnijā.

Tādējādi, tiesa atzīst, ka parādniekam, uzskatot, ka aktā tiek nepamatoti iekļauta trešo personu manta, jau 2016.gada jūnijā radās tiesības griezties pie tiesu izpildītājas ar lūgumu izslēgt no mantas aprakstes akta trešajām personām piederošo mantu. Savukārt, uzskatot, ka zvērināta tiesu izpildītāja, aprakstot mantu, ir pārkāpusi kādu normatīvo aktu, parādniekam bija tiesības pārsūdzēt tiesu izpildītājas darbības likumā noteiktajā termiņā. Aprakstītajā mantā ir iekļauta arī parādnieka pārstāvja /pers. A/ personīga manta, kas jau vien norāda uz to, ka parādnieks varēja iesniegt sūdzību savlaicīgi.

Tāpat, apstāklis, ka SIA "Rīgas koncertzāle" un SIA "Global technology group" veiktas tematiskās pārbaudes un auditi, nav pamats termiņa atjaunošanai, jo mantas piederības dokumentu vākšana neizslēdz iespēju parādniekam, ja tas uzskata ka tiesu izpildītājs aprakstot mantu ir pieļāvis kādu normatīvo aktu pārkāpumu, griezties ar sūdzību tiesā. Turklāt jāņem vērā, ka parādnieks nav iesniedzis nevienu pierādījumu šiem apstākļiem.

Pie šādiem apstākļiem, tiesa nekonstatē pierādīto objektīvo attaisnojošo iemeslu, kura dēļ būtu pamats atjaunot nokavēto procesuālo termiņu sūdzības iesniegšanai.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 573.panta pirmajai daļai, parādnieka kustamās mantas apķīlāšana izpaužas šīs mantas aprakstīšanā, apzīmogošanā un apsardzībā. Savukārt, atbilstoši Civilprocesa likuma 574.panta trešās daļas prasībām pēc kustamās mantas apķīlāšanas tiesu izpildītājs pieprasa ziņas no kustamo lietu reģistriem par šādu lietu piederību parādniekam, kā arī komercķīlu reģistrā noskaidro, vai parādniekam piederošās kustamās lietas nav ieķīlātas. Ja tiesu izpildītājs konstatē, ka apķīlātā manta pieder trešajām personām, viņš nekavējoties atbrīvo to no apķīlājuma.

Tiesību doktrīnā norādīts, ka apķīlājot parādnieka valdījumā esošo kustamo mantu, kas nav reģistrēta kustamo lietu reģistros, tiesu izpildītājs prezumē, ka manta pieder parādniekam. Saskaņā ar komentējamā panta trešo daļu, ja tiesu izpildītājs konstatē, ka apķīlātā manta pieder trešajām personām, viņš nekavējoties atbrīvo to no apķīlājuma. Ja tiesu izpildītājs šo faktu nav konstatējis, saskaņā ar Civilprocesa likuma 633.panta pirmo daļu personai, kura uzskata, ka tai ir kādas tiesības uz aprakstīto kustamo mantu, uz kuru tiek vērsta piedziņa, vai tā daļu, jāceļ prasība tiesā pēc vispārējās lietu piekritības" *(sk. Civilprocesa likuma komentāri, sagatavojis autoru kolektīvs Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā, Rīga, TNA, 2014., 367.lpp).*

Kā izriet no lietas dalībnieku tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem un lietas materiāliem, konkrētās izpildu lietas ietvaros tiesu izpildītāja nav aprakstījusi kustamo mantu, kas reģistrēta kustamo lietu reģistros.

Tādējādi, ņemot vērā lietā konstatēto apstākli, ka akta par kustamās mantas apraksti Nr.00146/080/2016-AKT, sastādīšanas brīdī, zvērināta tiesu izpildītājas rīcībā nebija dokumentu, kas apliecinātu minētajos aktos ietvertās kustamās mantas piederību trešajām personām, un aprakstītā kustamā manta nav reģistrēta kustamo lietu reģistros, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā tiesu izpildītājai nebija pamata lemt par kustamās mantas atbrīvošanu no apķīlājuma.

No Civilprocesa likuma 574.panta trešās daļas izriet, ka tiesu izpildītāja pienākums ir atbrīvot no apķīlājuma tādu kustamo mantu, kas publiskajos reģistros ir reģistrēta uz citas personas vārda, nevis jebkuru kustamu mantu, par kuru procesa dalībnieks norāda, ka tā pieder trešajai personai. Taču gadījumos, kad tiesu izpildītājs aprakstījis kustamo mantu, kura nav iekļauta kustamo lietu reģistros, prezumējot, ka manta pieder parādniekam, un trešā persona uzskata, ka tai ir tiesības uz aprakstīto kustamo mantu, trešajai personai savu interešu aizsardzībai ir tiesības izmantot Civilprocesa likuma 633.panta pirmajā daļā garantēto iespēju vērsties tiesā ar prasības pieteikumu pret parādnieku un piedzinēju. Minētās prasības izskatāmas tiesā prasības tiesvedības kārtībā, nevis, izskatot sūdzību par tiesu izpildītāja darbībām Civilprocesa likuma 632.pantā noteiktajā kārtībā.

No parādnieka sūdzības izriet, ka mantas aprakstīšanas procesā netika ievērots Civilprocesa likuma 578.panta pirmās un otrās daļas prasības attiecībā par nolietojumu un mantas vērtību.

Lietā nav strīda, ka tiesu izpildītāja sastādot 2016.gada 17.jūnija mantas aprakstes aktu kļūdaini norādījusi mantas nolietojumu. Taču kā izriet no parādnieka pārstāvja paskaidrojumiem tiesas sēdē, mantas aprakstīšanas process varēja būt neobjektīvs, jo mantas aprakste notika pilnīgā tumsā.

No zvērinātas tiesu izpildītajās paskaidrojumiem izriet, ka ar 2016.gada 20. un 21.jūnija aktiem par mantas glabātāja maiņu Nr. 00151/080/2016-AKT, Nr.00153/080/2016-AKT un Nr.00154/080/2016-AKT, šīs pārkāpums ir novērsts, taču līdz šīm brīdim parādnieks nav lūdzis pieaicināt ekspertu atkārtotai mantas novērtēšanai Civilprocesa likuma 578.panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā.

Pie apstākļiem, ka pārkāpums ir novērst, savukārt pierādījumi tam, ka sastādot aktus par mantas glabātāja maiņu Nr.00151/080/2016-AKT, Nr.00153/080/2016-AKT un Nr.00154/080/2016-AKT, tiesu izpildītāja nebūtu novērtējusi apķīlāto kustamo mantu pēc šai apvidū esošajām cenām, neievērojot mantas nolietojuma pakāpi lietā nav.

Līdz ar to, parādnieka sūdzības apmierināšanai nav arī pamata tā iemesla dēļ, ka tiesa nesaskata tiesu izpildītāja darbībās, aprakstot parādnieka kustamo mantu, kādas prettiesiskas rīcības pazīmes.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka sūdzības apmierināšanai nav pamata un tā ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 229., 230., 632., pantu, tiesa

nolēma

noraidīt SIA "Rīgas koncertzāle" iesniegto sūdzību par zvērināta tiesu izpildītājas Baibas Baltās darbībām izpildu lietā.

Lēmumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā 10 dienu laikā no lēmuma izsniegšanas dienas, blakus sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Pilns nolēmuma tekst sastādīts 2017.gada 6.februārī.

Tiesnese N.Zavadska